

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه معاهده معاضدت قضائی در موضوعات مدنی و تجاری
بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

لایحه کنونی که در خصوص معاهده تسهیل روندهای قضایی است که در امور تجاری و مدنی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین منعقد شده است، به موجب اصل هفتاد و هفتم قانون اساسی جهت تصویب طی ماده واحده‌ای از طرف دولت به مجلس ارائه و در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۹ با اصلاحات مختصری در متن ماده واحده به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. شورای محترم نگهبان به این مصوبه ایرادی وارد نموده است که در این گزارش به بررسی ایراد شورا و ارائه پیشنهادات جهت رفع این ایراد خواهیم پرداخت.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۲۴

بررسی ایراد شورای نگهبان و ارائه پیشنهاد

شورای نگهبان در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۷ موضوع لایحه کنونی و مصوبه مجلس را مورد بررسی قرار داده و نظر خود را بدین شرح طی نامه مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۰ اعلام نموده است.
- اطلاق بندهای «ب» و «پ» ماده یک که تفصیل آن در مواد (۱۸)، (۲۲)، (۲۳)، (۲۴) و (۲۵) آمده است خلاف موازین شرع شناخته شد.

شماره چاپ:

۱۳۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۵/۵/۶

توضیح اینکه ماده یک این معاهده به دامنه شمول معاضدت قضایی موضوع این معاهده پرداخته است که بندهای «ب» و «پ» آن عبارتند از: تحصیل ادله و شناسایی و اجرای تصمیم‌های دادگاه و احکام داور. در این دو بند طرفین متعهد می‌شوند که ادله لازم برای اثبات امور قضایی در دادگاه‌های طرفین را تحصیل نموده و تصمیمات دادگاه‌ها و احکام داورهای صادر شده در کشور طرف معاهده را شناسایی و به رسمیت شناخته و اجرا نمایند.

معاونت پژوهش‌های
سیاسی - حقوقی
دفاتر: مطالعات حقوقی
مطالعات سیاسی
مطالعات اقتصادی

از نظر موازین شرعی چون کلیه ادله اثبات موجود در نظام حقوقی جمهوری خلق چین و همچنین احکام صادره از دادگاه‌ها یا داورهای صورت گرفته در آن کشور، مورد تأیید شرع مقدس اسلام نمی‌باشد، فلذا پذیرش مطلق این دو بند با تفصیل مذکور در مواد بعد به نحوی خلاف موازین شرعی می‌باشد.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۰۴۷

از سوی دیگر با توجه به اینکه موافقتنامه مذکور، یک معاهده دوجانبه بوده و امکان تغییر یا حق شرط در آن وجود ندارد و این دو موضوع مستلزم مذاکره مجدد و عقد معاهده جدید می‌باشد و نوعاً این نوع موافقتنامه‌ها موجب گسترش روابط فیما بین دو کشور نیز می‌باشد، دو راه کلی در پیش‌رو وجود دارد:

تاریخ انتشار:

۱۳۹۵/۷/۱۱

یک راه عدم تصویب معاهده در مجلس به دلیل مغایرت با موازین شرعی و راه دیگر نیز اصرار بر مصوبه مجلس به دلیل عدم امکان تغییر در متن معاهده و مصالح احتمالی آن.

نتیجه‌گیری

لایحه معاهده معاضدت قضایی در موضوعات مدنی و تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین طی ماده واحده‌ای به مجلس ارائه و با تغییراتی در متن ماده واحده در مجلس تصویب گردد. شورای نگهبان به اطلاق بندهای «ب» و «پ» ماده اول معاهده ایراد مغایرت با موازین شرع وارد نموده است، که در مقابل این ایراد دو راهکار کلی وجود دارد که عبارتند از: عدم تصویب معاهده یا اصرار بر مصوبه مجلس به دلیل عدم امکان تغییر در موافقتنامه و مصالح احتمالی آن.

